

[Justitsministeren.]

småsager; det kan dreje sig om småtyverier, ubetydelige underslæb, mindre husspektakler og lignende ting.

Alle er sikkert enige om, at det ikke har noget fornuftigt formål at anordne en obligatorisk kontrol med de tusinder, ja, titusinder af afgørelser i ganske almindelige kriminelle sager, der slttes på grund af bevisets stilling eller henlægges uden tiltale på grund af sagens ubetydelighed.

Så er der de sager, som rigsadvokaten efter retsplejelovens § 723 slutter uden tiltale, eventuelt efter forelæggelse for justitsministeriet. Antallet af disse sager er ikke stort; det ligger formentligt mellem 100 og 200 sager årlig, og mange af disse sager er ganske uden interesse, f. eks. sager, der slttes på grund af den sigtedes mentale tilstand eller i forbindelse med genanbringelse på en anstalt i henhold til en tidligere afsagt dom.

Jeg er dog ikke blind for, at der er et reelt problem, hvis rette løsning kan drøftes. Der er blandt de mange sager, der slttes uden tiltale, enten det nu er på bevisets stilling eller efter anklagemyndighedens særlige beføjelser, et mindre antal sager, der måske har givet — eller vil give — anledning til offentlig omtale, og hvor offentligheden kan stå uforstående overfor, at tiltale ikke er blevet rejst. Jeg kan som sagt godt se, at det for disse sagers vedkommende kan drøftes, om der i forbindelse med sagens henlæggelse skal foreligge en offentlig tilgængelig begrundelse, eller om afgørelsen skal kunne kontrolleres af et uafhængigt organ.

Her er forholdet jo for det første det, at en beslutning om en sags henlæggelse ifølge retsplejelovens regler kan indbringes for justitsministeren, der indenfor visse frister kan omgøre den trufne beslutning. Men dernæst — og det er det vigtigste — er stillingen jo her i landet den, at disse afgørelser kan bringes frem til drøftelse her i dette høje ting, idet anklagemyndighedens afgørelser træffes under justitsministerens parlamentariske ansvar.

Der har i debatten om disse spørgsmål været henvist til den svenske ordning, hvor en justitieombudsmand fører tilsyn med administrationens, herunder også anklagemyndighedens arbejde. Jeg vil selvfølgelig ikke på forhånd afvise en drøftelse af en ordning som den svenske, en drøftelse, der vel iøvrigt naturligt måtte ske i tilslutning til forhandlingerne i forfatningskommissionen, men jeg må dog her gøre opmærksom på, at den svenske ordning har sin begrundelse i særlige svenske forfatnings-

retlige forhold. De svenske ministre er ikke som her forvaltningschefer og har ikke på samme måde som her et parlamentarisk ansvar overfor rigsdagen for administrationens afgørelser. Derfor er det naturligt, at den svenske rigsdag gennem sine to ombudsmænd, justitieombudsmanden og militieombudsmanden, fører tilsyn med, at administrationen efterlever de af rigsdagen vedtagne love og forordninger. I Danmark er ministrene ansvarlige for at dette sker.

Den ærede ordfører for det konservative folkeparti har endvidere henstillet til mig, at der nu gøres noget alvorligt for at få retsopgøret afsluttet.

Jeg må hertil blot svare, at der bliver gjort, hvad der gøres kan i så henseende.

De senest foreliggende statistiske oplysninger fra statsadvokaterne pr. 1. oktober 1948 viser, at der indtil dette tidspunkt var afsagt 13 804 underrettsdomme omfattende 14 367 personer efter det første straffelovstillæg. Efter værnemagerloven var der afsagt 1442 underrettsdomme over 1760 personer. Af de afsagte domme har 1000 været frifindelsesdomme. Der var — stadig pr. 1. oktober 1948 — afsagt 4 139 landsrettsdomme.

Når man spørger, hvad der så er tilbage, viser den samme statistik, at der i hele landet, når vi bortser fra de tyske krigsforbrydere, kun resterede ialt 14 upådomte arrestantsager. Af disse var der udfærdiget anklageskrift for de 9; det vil altså sige, at de er henvist til retten og således kan ventes afgjort i den nærmeste fremtid, hvis de ikke allerede for en eller flere sagers vedkommende er pådomt. Tilbage var kun 5 arrestantsager, som var uden anklageskrift. I tre af disse sager er der udfærdiget anklageskrift i løbet af oktober måned, i den fjerde er anklageskriftet udfærdiget i mandags. I den femte sag arbejdes der med udarbejdelse af anklageskrift. Det drejer sig om en mand, der først har kunnet få udleveret fra Tyskland for godt en måned siden. Sagen mod ham og tre andre, der er i samme sag, håber man iøvrigt at få for retten inden jul.

Man kan altså uden nogen som helst overdrivelse sige, at landsforræderiopgøret nu er tilendebragt, for så vidt angår politiets arbejde, ligesom opgøret i det allervæsentligste er afsluttet i første instans. Det har knebet med at få ankesagerne pådomt ved landsretterne så hurtigt som ønskeligt. Ministeriet har her udfoldet store bestræbelser for at afhjælpe dette forhold. Der har i nogen tid i Østre Landsret arbejdet 2 og i den seneste tid 3 ekstra afdelinger for at